

ФОНОСТИЛИСТИЧНИ ТЕНДЕНЦИИ ПРИ ПРЕДСТАВЯНЕТО НА БРЕКЗИТ В РУБРИКАТА "БЕДЖЪТ" НА СПИСАНИЕ "ИКОНЪМИСТ"

Георги Димитров*

Увод

Виждането на Сосюр (1916) относно компонентите на езиковия знак – означаемо и означаващо – и произволната връзка между тях повлиява сериозно езиковедските изследвания през XX век. Безспорно идеята за произволната връзка отразява принцип, на базата на който функционира езикът. Но в последно време се наблюдава тенденция на засилен интерес към изследване на иконичността в езика. Различните изследвания в тази насока са обобщени и групирани от Шмидтке, Конрад и Якобс (2014). Има автори, които считат иконичността за основно свойство на езика. Пернис, Томпсън и Вийоко (2010) правят такова твърдение на базата на езици, които не са индоевропейски, езици в говорна форма и знакови (жестомимични) езици. Авторите добавят иконичността като основно свойство на езика, но това не е за сметка на пренебрегването на идеята за произволна връзка между форма и значение като друго основно свойство на езика. Уо (1994) представя иконичността като явление с различни степени. Тя твърди, че има различни степени на иконичност, така както има различни степени на полисемия или различни степени на сходство. Под иконичност тя разбира сходство, а не пълно съвпадение.

На този етап е редно да направим уточнения относно понятийния апарат, с който ще боравим при анализа на емпиричния материал. Като събирателен термин за всякакъв вид звукова символика ще използваме термина *метафония*. Терминът е въведен в литературознанието и фоностилистиката от Коларов (1983). Метафонията предполага, или по-скоро означава, наличието на допълнителна фонетична структура, различна от смислоразличителната функция на фонемите.

Ще разширим употребата на термина, тъй като звуковата символика може да се разбира в по-тесен смисъл: ще го използваме и като събирателен термин за фоностилистични средства като алитерация, асонанс, рима, ритъм. Разширяването на значението на метафонията означава, че звукова-

* Георги Димитров, ст. преподавател, катедра "Чужди езици и приложна лингвистика, email: gdimitrov89@gmail.com

та символика (фонологичната иконичност) е една от реализациите на метафонията, според която даден звук или поредица от звукове имат иконично значение по отношение на идеята, която представят. Иначе казано, връзката между означаемо и означаващо не е произволна, а мотивирана, като фонологичната форма имитира идеята, която носи.

Разбира се, терминът метафония не е нов в езикознанието. Например той се използва при изследването на романските езици като превод на немския термин *Umlaut* (преглас), за да отрази вид регресивна (частична) асимилация, при която гласната под ударение се изменя под влияние на гласната в следващата сричка. Изглежда, че двете употреби на термина не са напълно несъвместими: ако при романските езици се използва със значение "хармония на гласните", то при фоностилистичния анализ означава "хармония на звуковете".

Както е посочено по-горе, за събиране на емпиричния материал е използвано списание "Иконъмист" и рубриката "Беджът". Безспорно списанието е с дългогодишна традиция в британската и световната журналистика и през годините си е изградило репутацията на медия, която обективно отразява общественото мнение. Калина Братанова има задълбочени изследвания за стилистиката и риториката на популярното британско списание и конструирането на образа на България и Великобритания в периода 2001-2017 г. (виж Братанова, 2015; Братанова и Ишпекова 2016, 2017).

Анализ

Изразите във връзка с Брекзит, които са анализирани по-долу, са систематизирани хронологично в Таблица 1:

Таблица 1. Хронологична подредба на анализираните изрази във връзка с Брекзит

дата	изрази
25.02.2017 г.	bulge-eyed Brexiteers "Bregret"
01.04.2017 г.	What would Walter say? To call Britain's referendum on Brexit a great act of democracy is both to describe it and to debase the word "democracy".
08.04.2017 г.	Yet Brexit is soaked in the blood of Powellism ... that the establishment had betrayed the British people into joining Europe
15.04.2017 г.	... build a new foreign policy from the rubble of Brexit
06.05.2017 г.	The Brexit referendum delivered the biggest shock to the political establishment since Suez and divided Britain down the middle.

24.06.2017 г.	bad Brexit busily reshaping the Brexit debate avoid unnecessary disruption and dangerous cliff-edges
01.07.2017 г.	The most visible damage has been done to its domestic policies But just as serious is the blow to Britain's global standing...
05.08.2017 г.	between Brexit and Henry VIII's break with Rome
26.08.2017 г.	Atlas and Albion Brexit is already beginning to damage Britain's most globalized industry, finance.
16.09.2017 г.	The two major parties are dicing with disaster, the Tories by tying their fate to Brexit and the Labour party by embracing Corbynism
23.09.2017 г.	The Conservatives are dangerously divided over Brexit
30.09.2017 г.	In government, the Conservatives cannot avoid making divisive decisions over Brexit
07.10.2017 г.	The party that met in Manchester this week was in a dismal mood: divided over Brexit, depressed by the recent election debacle and disillusioned with its leadership.
21.10.2017 г.	Bagehot v Brexit ... it is equally impossible to imagine Bagehot as a Brexiteer. The wild men of Brexit continue to drive the debate. Anyone who wants to compromise is labelled, disgracefully, a saboteur. ... But Bagehot's "English Constitution" suggests that it is not too late to salvage the situation. Parliament should debate the 150 th anniversary of Bagehot's "English Constitution" – and use that debate to consider the state of British democracy in an age of Brexit and bile.
24.02.2018 г.	Brexit was as much a revolt against Westminster as against Brussels.
14.04.2018 г.	Brexit is also to blame...
28.04.2018 г.	... Home Office's bureaucratic ineptitude after Brexit.
12.05.2018 г.	The most obvious way to break the deadlock is to re-engage the degree-less masses who gave up on politics during the Blair-Cameron years but briefly re-emerged to vote for Brexit.
16.06.2018 г.	Back in your box Brexit is being "irretrievably botched". Almost every passing headline deepens the Brexiteers' gloom – and whets their appetite for more tales of betrayal.
15.12.2018 г.	Before Brexit a striking number of foreigners had a benign view of Britain.
12.01.2019 г.	The most powerful argument in favour of Brexit is that it was an attempt to bring back control to Parliament. It will be a disaster if, in the process of bringing back control, Brexit also does irreparable damage to that same institution.

19.01.2019 г.	Mrs May is determined to breathe new life into her deal despite the fact that it looks dead. For all their divisions, Tories are united in their determination to keep Mr Corbyn out of Downing Street.
06.04.2019 г.	A prime minister with a well-deserved reputation for dullness and dithering has finally done something dramatic and bold. This week she broke with the Brexit-right of her party and decided to put national interest above party unity.
18.05.2019 г.	Now he is trying to force Mrs May to "deliver on" that referendum by demanding that Britain leave with no deal. Will the Brexit Party be able to break the mould of British politics?
29.06.2019 г.	England and Scotland have been drifting apart for decades. Both Boris and do-or-die Brexit can be explained by something deeper: the rise of English nationalism. The economic cost of a Brexit-induced break-up of Britain would be big enough.

Нека първо анализираме изразите на ниво хронологично развитие на въпроса за Брекзит. Първата статия представя болестно състояние: *bulge-eyed Brexiteers*. Веднага след това идва мнението на Уолтър Беджът или по-скоро какво би било мнението на Беджът. Беджът се появява като регулатор и с на пръв поглед прости думи, но комбинирани по изключителен начин, описва ситуацията с Брекзит като *to describe it and to debase the word "democracy"*. Сякаш Беджът задава тона, чрез който "правилно" се интерпретира въпросът за Брекзит. Очевидно авторът на едноименната рубрика споделя гледището на Беджът. След като Беджът си е казал тежката дума, следват други коментари за Брекзит: *soaked in the blood of Powellism, build a new foreign policy from the rubble of Brexit* и т.н.

Друг важен момент е сравнението между Брекзит и политиката на Хенри VIII по отношение на "отдръпването" на Англия от Рим. Това отново е историческа препратка, която ни връща по-назад във времето отколкото препратката към Уолтър Беджът. Следва отношението на основните политически партии във Великобритания към Брекзит. Отново на пръв поглед не е използван висок регистър, но комбинацията от думи създава впечатление за силна експресивност: *The two major parties are dicing with disaster, The Conservatives are dangerously divided over Brexit*. На сцената отново се появява Уолтър Беджът като важен регулатор на събитията, сякаш отново да напомни мнението си и да разкритикува днешния политически елит на Великобритания. Противопоставянето между Беджът и Брекзит ясно личи още от самото заглавие на статията: *Bagehot v Brexit*. Още един цитат е напълно достатъчен, за да се покаже какво би било отношението на Беджът: *...it is equally impossible to imagine Bagehot as a Brexiteer*. Следва противопоставяне между Брекзит и Брюксел и отново коментари относно Брекзит.

В коментарите се появява и гледната точка на чужденците: *Before Brexit a striking number of foreigners had a benign view of Britain*.

Можем да обобщим хронологичното представяне на Брекзит в избраните статии по следния начин: статиите могат да бъдат групирани в няколко тематични категории, има повтаряемост на тематиката и тази повтаряемост следва определена последователност. Можем да сведем тематичните категории до исторически препратки, коментари по въпроса и отношението на политическия елит на Великобритания. Повтаряемостта на тематиката се опитва да следва следната последователност: важен коментар на Беджът, други коментари, друга историческа препратка и пак се появява Беджът, за да оцени и коментира направеното от днешния политически елит.

Но нека да погледнем въпроса и от фоностилистична гледна точка. Веднага прави впечатление използването на алитернация като израз на метафония. Логично е да си зададем въпроса защо се предпочита алитернацията и защо рядко се виждат други реализации на метафонията (има асонанс – *Atlas and Albion* – и може би още една реализация)?

Има логично обяснение за това. На първо място трябва да отбележим, че фонотактиката на съвременния английски език е такава, че позволява много по-лесно да се образува алитернация отколкото асонанс. Гласните букви в английския език имат много повече произношения от съгласните и това усложнява съставянето на асонанс. Римата и ритъмът от своя страна обикновено изискват повече езиков материал, за да могат да се разгърнат. Това важи особено за ритъма. А заглавията обикновено са кратки и в тях е трудно да се илюстрира ритъм, но не е невъзможно. Разбира се, напълно възможно е двете думи в заглавието – ако заглавието се състои от две думи – да се римуват, но изглежда алитернацията е по-лесният, а и по-удачният начин в случая.

Също така прави впечатление, че алитернацията е реализирана главно чрез повторението на два звука: на фонемите /b/ и /d/. Това явление също си има своето обяснение. Звукът /b/ първият звук на *Brexit* и *Bagehot*. Това дава основата на много алитернации: като се добавят думи като *bulge-eyed*, *bile* и дори *Bagehot v Brexit*. Звукът /d/ е също благоприятен за развиването на алитернация, тъй като с него започват думи като: *democracy*, *disaster*, *divide*. Това очевидно са думи, които са подходящи семантично за представянето на явлението Брекзит.

Трябва да отбележим, че алитернацията не е единственият израз на метафония в избраните статии. Нека да обърнем внимание на две интересни реализации. Първата е *What would Walter say?*. Това е една от статиите, в която Беджът изразява своето мнение по отношение на Брекзит. Тук изглежда, че мнението на Беджът е въведено по по-внимателен начин, макар че първото изречение на статията показва точно обратното: *To call Britain's referendum on Brexit a great act of democracy is both to describe it and to debase the word "democracy"*.

Втората реализация на метафония се вижда в *Bageot v Brexit*. Това е втората статия, в която Беджът "излиза" на сцената и си казва тежката дума. Тук противоречието между Беджът и Брекзит се вижда още в заглавието. След като това е второто появяване на Беджът, неговата позиция е представена по-директно в заглавието, сякаш никой не се е вслушал в неговото мнение от първото му "появяване". Освен алитернация тук имаме и ритъм: двете думи са двусрични и ударението е върху първата сричка. Такава е била сричковата структура на думите в староанглийския и в прагерманския език. А това от своя страна препраща, макар и косвено, към историята и традициите, а в заглавието присъства и името на Беджът.

Заклучение

В заключение можем да кажем, че алитернацията е основното фоностилистично средство, чрез което е представен въпросът за Брекзит в рубриката "Беджът" на списание "Иконъмист". Алитернацията извежда на преден план основните думи и спомага за по-лесното проследяване на връзките между тях. По този начин се подсилва и ескспресивността на текста. Думите, които образуват алитернацията, може по отделно да са неутрални като семантика и регистър, но самата комбинация от думи засилва емоционалното въздействие върху читателя.

Употребата на алитернацията е лингвистично и исторически обоснована. Макар и на пръв поглед да изглежда еднообразна, алитернацията носи скрити смисли и послания. Предвид анализирания израз може да се очаква представянето на Брекзит в рубриката "Беджът" да продължи да следва гореописания модел, като развива вече използваните изрази с алитернация и гледната точка на Уолтър Беджът за Брекзит.

Референци:

Братанова, К., (2015), Дискурсно конструиране на образа на България в *The Economist* (2007-2009 г.), в: Преструктуриране на политическото и идеологическото пространство в България, Европа и света, Национална конференция, посветена на 25-годишнината от началото на Прехода в България, ИК-УНСС, София.

(Bratanova, K., 2015, Diskursno konstruirane na obraza na Balgaria v *The Economist* (2007-2009 g.), v: Prestrukturirane na politicheskoto i ideologicheskoto prostranstvo v Balgaria, Evropa i sveta, Natsionalna konferentsia, posvetena na 25-godishninata ot natchaloto na Prehoda v Balgaria, IK-UNSS, Sofia)

Коларов, Р. (1983), Звук и смисъл, Издателство на Българската академия на науките, София.

- (Kolarov, R., 1983, *Zvuk i smisal*, Izdatelstvo na Balgarskata akademija na naukite, Sofia)
- Schmidtke, D. S., Conrad, M., Jacobs, A. M., (2014), Phonological iconicity. *Frontiers in Psychology* 5/80, doi: 10.3389/fpsyg.2014.00080.
- Bratanova, K., Ishpekova, R., (2017), The odd man out: The Economist's construction of Britain's image in the European Community, в: Юбилеен годишник на департамент "Англицистика" 2016, съставител проф. Дияна Янкова, НБУ, София, 2017. Available at: <https://publishing-house.nbu.bg/bg/elektronni-izdaniq/periodika/jubileen-godishnik-na-department-anglicistika-2016>, с. 75-99.
- Bratanova, K., Ishpekova, R., (2016), Teaching media discourse strategies: The Economist's metaphorical construction of the EU. В *New paradigms in English studies: language, linguistics and culture in higher education. Selected papers from the conference held at Sofia University, 25-27 November 2016*; университетско издателство "Св. Кл. Охридски", с. 238-253.
- Perniss, P., Thompson, R. L., Vigliocco, G., (2010), Iconicity as a general property of language: evidence from spoken and signed languages. *Frontiers in Psychology* 1/227, doi: 10.3389/fpsyg.2010.0027.
- Saussure, F. de. (1959), *Course in General Linguistics*. Translation of Saussure (1916) from French by Wade Baskin. New York: McGraw-Hill.
- Waugh, L. R., (1994), Degrees of iconicity in the lexicon. *Journal of Pragmatics* 22, pp. 55-70.

Статии от *The Economist*

- Rebuild, and they will come. *The Economist*, Feb. 25th 2017, 422/9029, p.45.
- What would Walter say? *The Economist*, Apr. 1st 2017, 423/9034, p. 47.
- The third man. *The Economist*, Apr. 8th 2017, 423/9035, p. 48.
- Time to learn some new tricks. *The Economist*, Apr. 15th 2017, 423/9036, p. 50.
- One nation under May. *The Economist*, May 6th 2017, 423/9039, p. 46.
- The designated adult. *The Economist*, Jun. 24th 2017, 423/9046, p.49.
- Decline and fall. *The Economist*, Jul. 1st 2017, 424/9047, p.48.
- A history lesson. *The Economist*, Aug. 5th 2017, 424/9052, p.44.
- Atlas and Albion. *The Economist*, Aug. 26th 2017, 424/9055, p. 26.
- The hollow centre. *The Economist*, Sep. 16th 2017, 424/9058, p.51.
- Angry birds. *The Economist*, Sep. 23rd 2017, 424/9059, p. 50.
- The four-party system. *The Economist*, Sep. 30th 2017, 424/9060, p. 54.
- The new torchbearers. *The Economist*, Oct. 7th 2017, 425/9061, p. 60.
- Bagehot v Brexit. *The Economist*, Oct. 21st 2017, 425/9063, p.55.
- The divided kingdom. *The Economist*, Feb. 24th 2018, 426/9080, p. 26.
- The empty centre. *The Economist*, Apr. 14th 2018, 427/9087, p. 50.
- A hostile environment. *The Economist*, Apr. 28th 2018, 427/9089, p.54.
- Back in your box. *The Economist*, June 16th 2018, 427/9096, p. 28.

- As others see us. *The Economist*, December 15th 2018, 429/9122, p. 34
- In charge of the asylum. *The Economist*, January 12th 2019, 430/9125, p. 28
- The great rescrambling. *The Economist*, January 19th 2019, 430/9126, p. 36.
- Metamorphosis. *The Economist*, April 6th 2019, 431/9138, p. 48.
- The return of Mr Brexit. *The Economist*, May 18th 2019, 431/9143, p. 49
- The other union. *The Economist*, June 29th 2019, 431/9149, p. 56.

ФОНОСТИЛИСТИЧНИ ТЕНДЕНЦИИ ПРИ ПРЕДСТАВЯНЕТО НА БРЕКЗИТ В РУБРИКАТА "БЕДЖЪТ" НА СПИСАНИЕ "ИКОНЪМИСТ"

Резюме

Настоящата статия си поставя за задача да очертае фоностилистични тенденции при представянето на Брекзит в рубриката "Беджът" на списание "Иконъмист" от 2017 г. до средата на 2019 г. Уводната част представя теоретична постановка, според която звуковата символика е важна и неразделна част от езика. Следва анализ на емпиричния материал. Заключителната част обобщава резултатите от анализа и прави прогноза за фоностилистичното представяне на Брекзит до излизането на Великобритания от Европейския съюз.

Ключови думи: звукова символика, Брекзит, Беджът

JEL: Z13, Z18

PHONOSTYLISTIC TENDENCIES WITH REFERENCE TO THE PRESENTATION OF BREXIT IN THE BAGEHOT RUBRIC OF THE ECONOMIST

Georgi Dimitrov*

Abstract

This paper aims at outlining phonostylistic tendencies with reference to the presentation of Brexit in the Bagehot rubric of *The Economist* from 2017 to mid-2019. The introductory section offers a theoretical framework according to which sound symbolism is important and indispensable part of language. The next section presents an analysis of the empirical data. The concluding section summarises the empirical results and makes predictions regarding the phonostylistic presentation of Brexit until Britain leaves the EU.

Key words: sound symbolism, Brexit, Bagehot

JEL: Z13, Z18

---

* Georgi Dimitrov, Senior Lecturer, Department of Foreign Languages and Applied Linguistics, UNWE; email: gmdimitrov89@gmail.com